

Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна

Методичні вказівки

до виконання завдань самостійної роботи з дисципліни
**«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИКЛАДАННЯ
І НАВЧАННЯ»**

для здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні
вищої освіти у галузі 01 «Освіта/педагогіка»
за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ І. ПСИХОПЕДАГОГІКА – ОСНОВА ВИКЛАДАННЯ І НАВЧАННЯ

Тема 1. Психологічні основи педагогічного процесу.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підготовка і проведення дискусії «Які, на ваш погляд, важливі завдання можна вирішити у просторі спільних дій у розвитку педагогіки й психології?»).

Завдання 2. Підготовка звіту про опрацьовані джерела наукової інформації з означеної проблематики.

Література:

1. Вишнякова Н. Ф. Креативная психопедагогика. Психология творческого обучения. Минск, 1995 – 239 с.
2. Власова О. І. Педагогічна психологія: навч. посібник / О. І. Власова. – К. Либідь, 2005. – 400 с.
3. Власова, О. І. Педагогічна психологія: навчальний посібник / О. І. Власова. – К.: Либідь, 2005. – 400 с.
4. Зязюн, І. А. Педагогічна психологія чи психологічна педагогіка?! / І. А. Зязюн // Естетика і етика педагогічної дії: збірник наук. праць. – К.; Полтава, 2012. – № 3. – С. 20-37.
5. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: основні положення: навч. посібник / В. С. Лозниця. – К.: ЕксОб, 1999. – 303 с.
6. Морозов, А. В. Креативная педагогика и психология: учеб. пособие [для системы высш. послевуз. и пед./ профобразования при реализации программы «Преподаватель высш. шк.», а также студ. вузов по пед. направленности и специальностям] / А. В. Морозов, Д. В. Чернилевский. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Традиция, 2004. – 559 с.
7. Степанов О. М. Основи психології і педагогіки: навч. посібник / О. М. Степанов, М. М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2005. – 520 с.
8. Столяренко А. М. Психология и педагогика: учеб. пособие / А. М. Столяренко. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2004. – 423 с.
9. Стоунс Э. Психопедагогика. Психологическая теория и практика обучения/ Под ред. Н.Ф. Талызиной. — М.: Педагогика, 1984. – 472с.

Методичні вказівки

1. Підібрати до теми дискусії матеріал з праць відомих українських і зарубіжних дослідників з відповідної проблематики. Скористатися матеріалом традиційних і електронних джерел професійного спрямування.
2. Укласти бібліографічний список праць з проблеми взаємозв'язку психології і педагогіки (до 10 джерел).

3. Проаналізувати праці: Зязюна І. А. Педагогічна психологія чи психологічна педагогіка?! / І. А. Зязюн // Естетика і етика педагогічної дії: збірник наук. праць. – К.; Полтава, 2012. – № 3. – С. 20-37; Стоунса Э. Психопедагогіка. Психологіческая теорія и практика обучения / пер. с англ. / Эдвард Стоунс / под ред. Н. Ф. Талызиной. – М.: Педагогіка, 1984. – 472 с.
4. Зафіксувати основні положення статті, співвідносячи її з проблематикою власного дослідницького пошуку, насамперед щодо обґрунтування сутності основних дефініцій дослідження.

Тема 2. Психолого-педагогічні засади професійної діяльності педагога

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Державна освітня політика щодо удосконалення педагогічної освіти.

Завдання 2. Укладання короткого глосарій з педагогіки.

Література:

1. Березовин Н.А. Практико-ориентированная педагогіка: Теорія. Хрестоматийные тексты. Педагогіческие задачи и задания: Учебное пособие: в 3 ч. Ч.3 / Н.А. Березовин, Н.А. Цырельчук, В.Т. Чепиков. – Мн.: МГВРК, 2004. – 184 с.
2. Енциклопедія освіти / Гол. ред. В.Г.Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
3. Педагогічної Конституцію Європи / Часопис «Європейські педагогічні студії» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.arpue.org/index.php/uk/>. – Загол. з екрану. – Мова укр. та англ.
4. Професійна педагогічна освіта: акме-сингергетичний підхід: монографія / За ред. О.А. Дубасенюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім.І. Франка, 2011. – 389 с.
5. Професійно-педагогічна освіта: сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку: монографія / Авт. кол. О.А.Дубасенюк, О.Є Антонова, С.С.Вітвицька, Н.Г. Сидорчук, О.М. Спирін, Н.В. Якса та ін. / За заг. ред. проф. О.А. Дубасенюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2006. – 322 с.
6. Скрипченко О.В., Падалка О.С., Скрипченко Л.О. Психолого-педагогічні основи навчання: Навчальний посібник для викладачів психології і педагогіки, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів та курсантів військових училищ. – К.: Український Центр духовної культури, 2005. – 712 с.

Методичні вказівки

1. Проаналізувати основні державні документи у галузі педагогічної освіти. Зафіксувати основні положення нормативних державних документів, співвідносячи її з проблематикою власного дослідницького пошуку.
2. Укласти список нормативних державних документів з урахуванням теми дисертаційного дослідження.
3. Підготувати наукову доповідь (на 5-7 хвилин) з проблеми модернізації професійної діяльності педагога.
4. Укласти словник термінів з педагогології студіюючи довідникові, енциклопедичні видання з педагогіки, психології.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ КРЕАТИВНОГО НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Тема 2. Особливості креативного викладання і навчання

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Здійснити контент-аналіз понять «креативність» і «творчість».

Завдання 2. Сутність педагогічної творчості, характеристика її основних компонентів.

Завдання 3. Інноваційні креативні технології викладання і навчання.

Література

1. Енциклопедія освіти / Гол. ред. В.Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
2. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність: тексти: модуль 1, ч. 1 / [уклад.: І. А. Зязюн, Н. Г. Базилевич, Н. М. Тарасевич та ін.]; за ред. І. А. Зязюна. – Полтава: ППУ, 2001. – 224 с.
3. Рибалка В.В. Психологія розвитку творчо обдарованої особистості: наук.-метод. посіб. К.: НАПН України, 2010. – 442 с.
4. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Світлана Олександрівна Сисоєва. – К.: Міленіум, 2006. – 346 с.
5. Сисоєва С.О. Педагогічна творчість: [монографія] / Світлана Сисоєва. – К.: Каравела, 1998. – 151, [1].
6. Скрипченко О.В., Падалка О.С., Скрипченко Л.О. Психолого-педагогічні основи навчання: Навчальний посібник для викладачів психології і педагогіки, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів та курсантів військових училищ. – К.: Український Центр духовної культури, 2005. – 712 с.

Методичні вказівки

1. Студіюючи праці дослідників, довідникові, енциклопедичні видання з педагогіки, психології, здійснити контент-аналіз понять «креативність» і «творчість». Інформацію представити у вигляді таблиці.
2. Проаналізувати праці Сисоєвої С.О. Основи педагогічної творчості: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Світлана Олександрівна Сисоєва. – К.:

Міленіум, 2006. – 346 с. та Педагогічна творчість: [монографія] / Світлана Сисоєва. – К.: Каравела, 1998. – 151, [1]. Визначити основні концептуальні положення педагогічної творчості і педагогічної креативності педагога.

3. Добрати і опрацювати психологічні тести для діагностування креативності особистості. Проаналізувати їх з позиції: дослідження рис і мотивів креативних особистостей; дослідження Я у зв'язку з креативністю; вивчення креативності в контексті само актуалізації.
4. Підготувати наукову доповідь з проблеми інноваційних креативних технологій навчання і викладання, оформити відповідно до неї науковий виступ та електронну презентацію (на 5-7 хвилин).

Тема 4. Розвивально-освітнє середовища як засіб ефективності навчання і викладання.

Завдання 1. Підготовка і проведення дискусії «Яким чином впливає освітнє середовище на ефективність навчання і викладання?»

Завдання 2. Скласти класифікацію стилів педагогічного керівництва (за їх ознаками) викладача у процесі навчання і викладання.

Література

1. Березовин Н.А. Практико-ориентированная педагогика: Теория. Хрестоматийные тексты. Педагогические задачи и задания: Учебное пособие: в 3 ч. Ч.3 / Н.А. Березовин, Н.А. Цырельчук, В.Т. Чепиков. – Мн.: МГВРК, 2004. – 184 с.
2. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание. /Пер. с англ. – М.: Прогресс, -1986. -422с.
3. Лебедева В. П., Орлов В. А., Панов В. И. Психодидактические аспекты развивающего образования // Педагогика. 1996. № 6.
4. Педагогические основы проектирования образовательных систем нового вида: Монография / Под ред. А.П.Тряпициной. – СПб, 1995. – С. 17.
5. Скрипченко О.В., Падалка О.С., Скрипченко Л.О. Психолого-педагогічні основи навчання: Навчальний посібник для викладачів психології і педагогіки, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів та курсантів військових училищ. – К.: Український Центр духовної культури, 2005. – 712 с.
6. Слободчиков В.И. Образовательная среда: реализация целей образования в пространстве культуры // Новые ценности образования: культурные модели школ. Вып. 7.— Инноватор. М., 1997. – С. 177-184.
7. Фруммин И.Д. Образовательное пространство как пространство развития. / Школа взросления / Вопр. психол., 1993. – №1.

Методичні вказівки

1. Підібрати до теми дискусії матеріал, скориставшись сучасними науковими виданнями з відповідної проблематики.
2. Підготувати наукову доповідь (на 5-7 хвилин) з проблеми педагогічного керівництва викладача у процесі навчання і викладання.
3. Скласти стислий опис класифікації стилів педагогічного керівництва (за їх ознаками) викладача у процесі навчання і викладання.